

22130055

DUTCH A: LITERATURE – STANDARD LEVEL – PAPER 1
NÉERLANDAIS A : LITTÉRATURE – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
NEERLANDÉS A: LITERATURA – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Wednesday 8 May 2013 (morning)
Mercredi 8 mai 2013 (matin)
Miércoles 8 de mayo de 2013 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Schrijf een literaire analyse over *één* van de volgende teksten. In je antwoord moeten beide geleide vragen verwerkt zijn.

1.

Ik hoor vrouwenstemmen uit de keuken komen. Ze spreken in het Engels. De stem van Vera en een stem die ik niet ken, een zachte jonge vrouwenstem. Ik versta eerst alleen wat de onbekende stem zegt, fraai modulerend. Geduld en de juiste medicijnen, zoveel mogelijk in dezelfde omgeving houden. Dan hoor ik Vera.

5 “Ruim veertig jaar ben ik met hem getrouwd. En dan opeens dit. Meestal gaat
zoiets langzamer, geleidelijk. Maar bij hem is het opeens begonnen. Ik voel me erdoor overvallen.
Het is wreed en onrechtvaardig. Ik kan soms zo woedend en opstandig worden als ik zie hoe hij
naar me kijkt als uit een andere wereld. En dan weer ben ik alleen maar droevig en wil ik hem
zo graag begrijpen. Of ik praat maar met hem mee en dan schaam ik me later. Ik ben blij dat jij
10 er bent, want het wordt me soms echt te veel. Dan kan ik het echt niet meer aanzien. Nu kan ik
er tenminste soms even uitlopen.”

Even is het stil. Ik voel de tranen langs mijn oogleden op mijn wangen lopen.

“En soms, soms straalt zijn gezicht volmaakte rust uit. Alsof hij gelukkig is. Zoals een kind
dat kan zijn. Die momenten duren zo kort dat ik soms denk dat ik ze mij verbeeld. Maar ik weet
15 maar al te goed wat ik dan zie: iemand die sprekend op mijn man van vroeger lijkt. Als je jong
bent zoals jij valt dat moeilijk te begrijpen. Maar mensen zoals wij leven van hun herinneringen.
Als die er niet meer zijn, is er niets meer. Ik ben bang dat hij zijn hele leven aan het vergeten is.
En alleen met die herinneringen leven terwijl hij ernaast zit... leeg.”

Ik duw mijn handpalmen tegen mijn oorschelpen. Ik wil het niet horen, maar ik weet dat
20 het waar is wat er gezegd wordt. Ik word van binnenuit opgesplitst. Het is een proces dat ik niet
tegen kan houden, omdat ik zelf dat proces ben. Je denkt “ik”, “mijn lichaam”, maar dat zijn
maar woorden. Vroeger beschermden die me. Toen ik dit nog niet had. Maar er is een grotere
kracht die het nu in mij voor het zeggen heeft en die niet valt tegen te spreken. Ik wil er niet meer
aan denken. Laat ik maar wat gaan werken. Werk geeft afleiding. Ik moet nog wat rapporten voor
25 morgen doorkijken. De tekst van rapporten stelt me gerust, juist door die onverbiddelijke rust
en kalmte waarmee een ongrijpbare onder water gelegen werkelijkheid wordt beschreven in cijfers
en getallen. Alsof die wereld stilstond, alsof hij gemeten kon worden.

De zon schijnt op de houtnerven van het bureaublad. Geen idee waar ik die rapporten
gelegd heb. Misschien zitten ze nog in mijn tas. Ik buk me, maar mijn aktentas staat niet zoals het
30 hoort onder het bureau. Misschien heeft Vera hem ergens anders neergezet.

Ik sta op en loop naar de keuken. Ik blijf in de deuropening staan. Mijn benen trillen.
Ik wuif naar Vera. Ik leg mijn wijsvinger op mijn lippen. Dan draait ze zich om en gelukkig kan ik
nog net “dag juffrouw” over mijn lippen krijgen. Ze staat op. “Phil Taylor.” Ze spreekt gejaagd,
alsof ik haar zenuwachtig maak. Ze wil een tijdje bij ons logeren begrijp ik. Ik knik vriendelijk.
35 “Phil heeft alvast boodschappen gedaan. Je krijgt rosbief vanavond. Je lievelingsvlees.”

Phil heet ze dus. Mooi lang blond haar. Een hoog wat bollend voorhoofd. Nu schiet
me te binnen waarvoor ik de keuken inkwam. “Heb je mijn tas ergens gezien?” “Niet onder
het bureau?” “Daar staat hij niet.” “Ik zal zo voor je zoeken.” “Wat zoeken?” “Je tas!”

Ik draai me abrupt om en loop in een ruk naar de kamer en ga aan tafel zitten met mijn
40 hoofd in mijn handen. Iets denkt in mij en houdt dan halverwege weer op. Begint er totaal iets
anders dat ook weer stopt. Als een auto die telkens afslaat.

J Bernlef, uit: *Hersenschimmen* (1984)

- (a) Wat kun je vertellen over de personages en de situatie in dit fragment?
- (b) Door welke literaire technieken zijn de gevoelens van de vertelinstantie uitgedrukt?

2.

Het kind

Sedert de droomspin mij omspon
met duizend parelende webben,
zie ik hem spelen in de zon, -
het kind dat wij nooit zullen hebben.

5 Zijn ogen die het zonlicht vangen,
zijn klaar en helder als kristal
en onvertroebeld door verlangen:
ogen van voor de zondeval.

Hij glimlacht schuldeloos en wijs.
10 Zijn vogelstem streelt licht mijn oren.
Zijn wereld is het paradijs,
want hij is rein en ongeboren.

Ik mag mijn armen niet uitstrekken,
hem smekend met ons mee te gaan.
15 Waarom ook zouden wij hem wekken
tot een ontluisterd, aards bestaan?

Nimmer zal hij behoren bij
de uitgebloeiden, de verdorden
en nimmer lijden zoals wij
20 die nooit zijn ouders zullen worden.

Hanny Michaelis, uit: *Klein voorspel* (1949)

- (a) Wat kun je vertellen over de gedachten en gevoelens van de ik-figuur?
- (b) Op welke wijze dragen het taalgebruik en de vorm van het gedicht bij aan die gedachten en gevoelens?
-